

ናብ ኢድ፣ ከምዚ ዶ ዝኸውን መሰሉና፤
እናበሉ ዝሓልፉ ድያ ትምለስ ዘላካ ሃገር!!
3ይ ክፋል

ሰላም ኣሕዋት። ሰላም ብተኸሊትን ነዊሕ ጉዕዞን ትከላበት ዘለኻ ሰራዊት። እስከ ንተሓታተት። ህዝብና እንታይ ክሳብ ዝኸውን ኢና ንጽብ ዘለና? ኢሳያስ ንህዝብና የጥፍኦ ከም ዘሎ ዘይርዳኦ ኤርትራዊ ኣሎ ድዩ ሎሚ? ሎሚኮ ኢሳያስ ህዝብና፣ ንሰሙ ናጽነት ጨቢጦ እናበለ ህይወትካውን ኣብ ኢደይ ኢያ ዘላ፣ ኢደ ዝብሎ ዘሎ! እዛ ሃገርና! እናበልና ንምክሓላ ኤርትራና! ርኢና ከይንስእና! ዘሰግኣሉ ግዜ ኢና በጺሕና ዘለና! ኣለኹደ! ንብሃሃል። ብናይቶም፣ ኣብ ናይ 1998 ኩናት ዝተቐዘፉ፣ ኣብ ብረኻታት ሰሃራን ዝጠፍኡ፣ ኣብ ባሕሪ ዝጠሓሉን ብብመዓልቱ ዝጭወዩን ኣብ ጎዳጉዲ ዝዕበጡን ንብዓቱ ይዛሪዩ ዘሎ። ጥፍኣቱ ዘጋድድ እምበር ንብዓቱ ዝሕብስ ኣይረኸበን። ብዘይቋርጽ መርድእን ንህን ልቡ ክትኮስ ከሎ ዝቃረብ ብዙሕ ኢደ። ነዚ እናረኣየን እናሰምዐን ዝድቅስ ኤርትራዊ፣ ብደዉ ዝመተ፣ ዝቐብሮ ዝሰኣነዩ ክብሃል ዝክኣል! ዕድል ህዝብና ከፊኡ ግን ዘይሰማዕ ይሰምዕ ኣሎ ህዝብና። ካበይ ከም ዝነጠቦ እንድዒ!

ቀዳማይን ካልኣይን ክፋል ጽሑፍ፣ ብዙሓት ኤርትራውያን፣ ብፍላይ ተስፋይ ተምነዎን፣ ንዓሰርተ ዓመት ኣባል ሕብእቲ ሰልፊ ዝነበረ የማነ ተኸለገርግስን፣ ህዝብን ሃገርን ንምድሓን ዝፈልጥዎ ሓበረታታት ይገልጹ ስለ ዘለዉ። ህዝብና ንቕሓቱ ክብ ክብልን፣ ጸላኢኡ ኣጽናቲ ኢሳያስ ክፈልጥን ስለ ዝኸኣለ ንምምስጋንን፣ ህዝብና ከኣ ዝመሓላለፍ ዘሎ ሓበረታታት፣ ክዝክሮን ክጥቀመሉን ከም ዝግባእ ዝምሕጸንን ኢደ። ካልኣትውን ኣሰሮም ስዒቦም ዝፈልጥዎ ብምግላጽ ህዝቦም ንምድሓን ክጽዕሩ ዘተሓሳስብዩ ክብሃልውን ይክኣል። ናዝጊ ክፍሉ፣ ኣነን ኢሳያስን ዝፈጸምናዩ ህዝብና እንተዝፈልጥ ምተጸለለ፤ እናበለ፣ ናይ ክልቲኦም ሚስጢራት ከይገለጸ፣ ምሕላፉ ንህዝቡ ዝኸሕሰሉ ዕድል ከም ዝሓለፎ፣ ክቐጸር ዝከኣል። ኢሳያስ ሬስኡ ኣብ ዓዱ ሓመድ ኣዳም ከይለብስ ምክልካሉ ግን፣ ገለ ምስጢር ዶኹን ኣምሊቕ! ይኸውን? ዘይብልውን ኣይኮነን። ሳልሳይ ከኣ፣ ህዝብና፣ ዝሓለፈ ጌጋታት ካብ ምድጋም ንምድሓንን ዝሕግዙ ሓበረታታት ንህዝቢ ንምግላጽን ንምክኸኻርን፣ ዓቕምን ክእለትን ዘለዎም ለባማትን ምሁራትን ከኣ፣ መጻኢ ዕድል ህዝብና ብሩህ ንምግባርን፣ መንእሰያትና ተቐበልቲ ሕድሪ ክኹኑ ንምህናጽን፣ ሓቢሮም፣ ጉጅለ 13 ዘቐረቡዎ ከም ኣብነትን መንቀልን ውጥን ወሲዶም፣ ዝዓበዩን ዝሰፍሑን ትሕዝቶ

ዘለዎ መርሓ ግብር ብምሕንጻጽ ንህዝቦም ክምህሩን ክመርሑን ንምዕዳም ዝዓለመ ኢዩ።

ብግዜ ዓደዩ ዓደዩ! ዓደይ ንመንዩ! ብዙሓት ኤርትራውያን ኦሊጎፕራክሲ ወይ ሞት! ዝብሉ ዝነበሩ፡ ኢትዮጵያን ሞትን ምስ ረኸቡ፣ ከምዚ ይኸውን መሲሉና? እናበሉ ብጣዕሳ ተበሊዖም ከም ዝሕለፉ ክሳብ ሎሚ ንዝክሮ ሓቂ ኢዩ። ሎሚ'ውን ካብ ዝሓለፈ ክመሃሩ ዘይከኣሉ፣ ህግደፍ ወይ ሞት! ዝብሉ፡ ንህዝቦም መጥፍኢ ዶላርን ዩሮን ዘቕብሉ፡ ኣብ ንይላን ዳንኬራን ህግደፍ ውዒሎም ዝሓድሩ ምህላዎም ዘጉህን ዘደንጁን ዘሰምብድን ኢዩ። ኣብ ቀረባ ግዜ፡ ኢሳያስ ህዝብና ከጽንትን ሃገርና ከዕኑን ከም ዝተግጥቀ ዝተረድኡ ህግደፍውያን፣ ናብ ልቦም ተመሊሶም ንህዝቦም ክኸሕሱ ዝተላዕሉ ምህላዎም ተስፋ ህዝብና ዘለምልም ኢዩ። ኢሳያስ ብዘካይዶ መናውራታት፡ ስነ ልቦና ህዝብና ተሰሊቡ ከም ዘሎ ዝስሓት ኣይኮነን። ሓደ ካብ ሳዋ ንሱዳን ዝተሰደ መንእሰይ፣ ሱዳን ምስ በጻሕኩዩ ኣብ ዓለም ሕጊ ከም ዘሎ ዝፈለጥኩ!!! ክብል ዝተዛረቦምን፡ ናይ ካልኣት'ውን ዝመሳሰልን ዘሰምብድን ብናይ ብሕቲ ራድዮ ዘመሓላለፉዎ መርድእን ዝሰማዕኩም ትዝክሩዎ ትኾኑ። ዘሰምብድዮ ከኣ። ዕድመ መንእሰያት ኤርትራ፣ ኣብ ሕመዳእታ ዘይብሉ ሃገራዊ ኣገልግሎት! ይበሊ ከም ዘሎ ዝክሓድ ኣይኮነን። ካብ ወለዶምን ሕብረተሰቦምን ክወርሱዎን ክረኽቡዎን ዝግብኦም ብባእዳውያን ገዛእትን ናይ ውሽጢ ሓንከርትን ስለ ዝተሰብረን ናይ ክልተ ወለዶታት ዕድል ከም ዘጥፍኡን ዘባኸነን ዝከሓድ ኣይኮነን። መንእሰያትና ዘኩርዕ ናይ ጅግንነት ታሪኽ ምውራስ መሰሎም ስለ ዝተበትኹን፡ ዘበናዊ ትምህርት ከይረኽቡ ስለ ዝተኸልከሉን፡ ሃገራዊነቶም ይሃስስ ከም ዘሎ ዝስሓት ኣይኮነን። ሃገር ናይ ምርካብ ሓላፍነት ክቕበል ዝኸእል ወለዶ ክሃንጽ ዘይከኣለ ሕብረተሰብ ከኣ ብሩህ መጻኢ ውሑስ ምግባር ከም ዘይኸእል ርዱእ ኢዩ። ሎሚ ኢሳያስ ኣብ ዝሓጸረ ግዜ ካብ ስልጣኑ ከም ዝእለ ዘበስር ነጋሪት ይሰማዕ ኣሎ። ስብሓት ዝመጻካ ኣይትሰሓት ከም ዝብሃል ግን፡ ኢሳያስ ምስ ተኣለ፡ ህዝብና ንካልኣይ ግዜ ብምሓር ታሕንስ ተሳዒሩ ግዳይ ተበልጽቲ ከይኸውን ክጥንቀቕ፡ ምናልባት'ውን ዝዓበዩ ግድል መጻኢ ዕድሉ ብሩህ ንኸከውንን፡ ቅኑዕን መገዲ ዝሕብር መርሓ ግብር ምሕንጻጽ ኣድላዩን ወሳንን ኢዩ። ብፍላይ'ውን፡ ንህዝብና ካብ ባእዳውያን ገዛእትን፡ ጠላማት ደቂ ሃገርን ዝተመሓላለፈ ክፉእ ጽልዋ ምድሓንን፡ ዝፈጠሩዎ ሃንፍ ምምላእን፡ ጥጡሕ ባይታ ምንጻፍን፡ ንጽባሕ ዘይብሃል ዕማም ከም ዘሎ ምዝንጋዕ ሳዕቤኑ ከበድ ኢዩ።

ህዝቢ ኤርትራ፡ ንቀይሕ ባሕሪ ዘዋስን ተበሃጊ ዝኾነ ነዊሕ መሬት ስለ ዘለዎ፡ ካብ ወረራ ከም ዘየዕረፈ'ዩ ታሪኽ ዝምረና። ስለዚ'ዩ ከአ ነብስ ወከፍ ኤርትራዊ ኣብ ብብዘለዎ ኣላዊ ወሰን ኮይኑ ተዳልዩ ክነብር ዝግደድ ዝነበረ። ኣደጋ ከጋጥም ከሎ ከአ ብቐልጠፍ ንመሉእ ዓዲ ይነግር፣ ጠፋእና! ጎሓላሉ ወሰዱና! ዝሓዝካ ሓዝካ ርዳኢ! ተረዳዳኢ! እናበለ የእዊ። ዝኣምኖም፣ ብደገዝማቲ፡ ራእሲ፡ ባሕሪ ነጋሽ፡ ደግለላትን ዝፍለጡን፡ መራሕቲ ሃይማኖትን ስለ ዝነበሩዎ ንኦሎም ተኸቲሉ፡ ኩናት ይገጥምን ይስዕርን ከም ዝነበረ'ዩ ዝፍለጥ። ብሓደ ወገን ንዘበናት ባሕሪ ተሳጊርም ዝመጹ፡ ብካልእ ወገን ከአ ወረራ መሳፍንቲ ትግራይን መኪቱ ዝገሕፍ ስለ ዝነበረ፡ ባእዳውያ ጸላእቲ ከይተረፉ፡ ኩናት ክገጥም ከሎ ወራድ መርዓዩ ዝመስል ብማለት ዝመስከሩሉ ጅግና ህዝቢ'ዩ ኔሩ። ክሳብ ሎሚ ነዚ ሓቂዚ ዘዘኻኸር ብዝመሓላለፉዎ ቃላት ዝምህሩ ብዕድመ ዝደፍኡ ወለድን ምሁራትን ኣለዉ ኣብ ኤርትራ። ሎሚ'ውን ጅግንነት ህዝብና፡ ኣብ ልቢ ነብስ ወከፍ ኤርትራዊ ከም ዘሎን ፈታውን ጸላእን ክፈልጠ ዘለዎ ሓቂ ኣይ። ዘብራብሮ'ዩ ዝጸበ ዘሎ እንተተባህለ'ውን ምግናን ኣይኮነን። ኣብ ግዜ መርዓን፡ ብዓላትን፣ ኩናትን ጭማሪን ምሓዝ፡ ምድባል፡ ምፍካር ከአ ናይ ጅግንነት ህዝብና መርኣያዩ ክብሃል ዝከኣል። ህዝቢ ኤርትራ፡ ስብን መንግስትን ስለ ዝኣምን፡ መንግስቲ ዝተዛረቦ ሓቂ ስለ ዝመስሎ፡ በቀሊል ስለ ዝታለልን ዝደናገር፡ ንዘበናት ኣብ ኣደጋ ዝወድቕ ምዃኑ ዝፍለጥ። ጸላኢኡ ምስ ፈለጠ ግን ኩናት ገጥሙ ከም ዘይስዓር ታሪኽ ዘረጋግጸ ሓቂ ኣይ። ኣብ ካልኣይ ክፋል ብሓደ ኢትዮጵያ ወተሃደር ናብ ኢሳያስ ዝተላእከ ደብዳቤ'ውን ነዚ'ዩ ዘረጋግጸ። ታሪኽ ጅግነት ህዝብና ዘይፈልጡ ግን፡ ዝተዳኸመን ዝተበታተነን ክከላኸልን ክምክትን ዘይክእል መሲሉ ስለ ዝረኣዮም፡ ብሓይሊ ከምበርክኹዎን ከጥፍኡዎዮም ዝህንደዱ። ሎሚ ከአ፡ ሃንደስቲ ናይ ሓዲሽ ፖለቲካ ሊቃውንቲ! ይቀላቐቑሉ ምህላምም ዘሕዝንን ዘሰምብድን ኣይ። ንከባቢና ህዝብታት ዝለኻኸም፡ ናይ ህልቂት ታሪኽ ክደግሙ ዝደናደኑዮም ዝመስሉ። ህዝብና ከአ፡ ብዘይካ ከም ቀደሙ መዓንጥኡ ሸጥ ኣቢሉ ምምካት ካልእ ኣማራጺ የብሉን። ድሉው ንምዃን ናይ ኤርትራዊ ሓጎስ ከም ዘድልዮ ዝስሓት ኣይኮነን።

ጣልያን ንሃገርና ክኣቱ ዝኸኣለ ከአ፡ ካብ ወረራ መሳፍንቲ ትግራይ ንምክልኻል ዕጥቂ ብምቕራብ ከትሓባበርን ክሕግዝን ከም ዝደሊን፡ ሓላዩ ብምምሳልን፡ ንገለ መራሕቲ ኤርትራ ከእምንን ከታልልን ስለ ዝኸኣለን፡ መሪሖም ስለ ዘእተዉዎ ምዃኑ'ዩ ዝንገር። ቀስ ብቐስ ስልጣኑ ምሰደልደለ'ዩ ንሃገርና ደፊሩ፡ 'ኤርትራ!' ብዝብል ስም ግዝኣቱ ምዃና ብ1890 ዝኣወጀ። ህዝብና ታሪኽ ፈሊጡ፡ መራሕቲ መሪጹ፡ ከይገሕፎ ስለ ዝሰግኦ ከአ፡ ንሓምሳ ዓመታት ዝኣክል ታሪኹን መራሕቲን

የጥፋት ከም ዝነበረዎ ዝፍለጥ። ብእንግሊዝ ተሳታፊ ካብ ሃገርና ብ1941 ምስ ወጸ፡ ሃገርና ኣብ ትሕቲ እንግሊዥ ግዚያዊ ምምሕዳር ንዓሰርተ ዓመት ጥራይ ከም ዝጸንሐትዮ ዝፍለጥ። ኣብ ሓጺር ግዜ ህዝብና ክምሃርን ክነቕሐን ዝኸኣለ ሕብረተሰብ ክሃንጽ ስለ ዘይከኣለ ከኣ፡ መጻኢ ዕድል ህዝብና ኣብ ሓደጋ ከም ዝወደቐ ሰብ ዕድመ ጸጋታት ዘርከቡ ናይ ቀረባ ታሪኽ ኢዮ። ብሕጽር ዝበለ ከኣ፡ ጎስጓስ ዓደዮ ዓደዮ ምስ ክክመር ከሎ፡ ዝበዝሕ ህዝቢ ናይ ፖለቲካ ንቕሓት ስለ ዘይነበሮ ንመራሕቱ ምስለነታት ተኸቲሉ ዝመረጹዎ መሪጹ። ሃገርና ብስርዓት ፈደረሽን ምስ ኢትዮጵያ ክትቁረን ምስ ተወሰነ ከኣ፡ ብቀጥታ ኣባለት ባይቶ ዝመረጸ ኣስመራን ባጽዕን ዝነበረ ህዝቢ ጥራይ ኢዮ። ካልእ ብቀጥታ ክመርጽ ዝኸኣል ኣይኮነን ተባሂሉ ከካብ ዝነበረሉ ዓዲ ሰለስት ሽምግለ ብምውካል ክመርጽዮ ተወሰኑ። ህዝብና ሰላን ሾመንተን (68) ኣባለት ዝርከቡዎ ባይቶ መንግስት ኤርትራ ምስ መሰረተ ግን፡ ክሰርሕ ኣይከኣለን። ስርዓት ፈደረሽን ንምለቱ ንዓሰርተ ዓመት ክስሓግ ጸኒሑ፡ ብ1961 ንጉስ ሃይለስላሴ ስለ ዘፍረሶ፡ ህዝቢ ኤርትራ ዝተጋህሰ መሰሉ ንምክባር ብዘይካ ብረት ዓጢቑ ምቕላስ ካልእ ኣማራጺ ኣይነበሮን። ንሳላሳ ዓመት ደማዊ ኩናት ኣካይዱ፡ ሰፍ ዘይብል ናይ ህይወት መስዋእትን ንዋትን ከፊሉ ብ1991 ናጽነቱ ከም ዝጨበጠን ባንዴርኡውን ኣብ ኣደባባይ ዓለም ከም ዝተሰቕለትንዮ ዝፍለጥ። ህዝብና ብኸመይ ናብዚ ህልውናኡ ዝፈታተን ሓደጋ ወዲቐ? ብኸመይከ ክድሕን ይኸኣል? ንዝብል ድቃስ ዝኸልእ ሕቶ ዘዕግብ መልስን ፍታሕን ንምርካብ ኤርትራዊ ብብዘለዎ ይጽዕር ከም ዝነበረን ዘሎ ዝስሓት ኣይኮነን። ሓደ ደጋጊሙ ክልዓል ዝጸንሐን ዘሎን ከኣ፣ ስለ ምንታይ ጣልያን ኣብ ካልኣይ ውግእ ዓለም ብእንግሊዝ ተሳታፊ ካብ ሃገርና ምስ ወጸት፡ ሃገርና ከምተን ካልኣት ግዝኣት ጣልያን ዝነበራ ሶማልን ሊብያን ናጻ ክትከውን ዘይከኣለት? ስለ ምንታይ ህዝቢ ሶማልን ሊብያን ድላይ ህዝቢ ከይተሓተ ናጻ ሃገራት ክኾና ከለዎ፡ ህዝቢ ኤርትራ ግን ስለ ምንታይ ቅድሚ መጻኢ ዕድሉ ምውሳን ድላይ ህዝቢ ክፍለጥ ኣለዎ! ተባሂሉን ተወሲኑን? ሳዕቤኑኸ? ንዝብሉ ሕቶታት ምልሲ ንምርካብ ዝጭነቕ ብዙሕ ኢዮ።

ኢሳያስ ቅዋም ከይትግበርን ንመንእሰይ ኤርትራ ንምጽናትን ኣንጻር ወያኔ ዝወልዎ ኩናት ብስምምዕ ደው ምስ በለን ኢዮ ህዝብና ብዛዕባ ዝሓለፈን ዘሎን ሃለዎት ዝብናን ሃገርናን ሓበረታ ክረክብ ዝጀመረ። ጉጅለ 15፣ ኣካይዳና ንመርምር፡ ነመሓይሽ፡ ስልጣን ንህዝቢ ነረክብ፡ ዝብል፡ ንኢሳያስ ዝብድህ ሕቶታት ክቕርቡ ምስ ጀመሩዮ ከበራብር ዝኸኣለ። ናይ ብሕቲ ጋዜጣታታ ንሕቶ ጉጅለ 15 መሰረት ብምግባርን ሓበረታታት ብምውሳኽን ንኣዋርሕ ብምግላጽን፡ ንህዝቢ ከንቅሓ ስለ ዝጀመራዮ

ህዝብና፣ ነቂሑ ክትሓታተት ዕድል ዝጀመረ። ጉጅለ 15፣ ኢሳያስ'ውን ከምኡም፣ ብዝተቐበሎ ናይ ሶሺያዝም (ሕብረሰባዊነት) ፍልስፍና ወይ ስነ ሓሳብ ዝጸንዕ፣ ብናይ ሓባር መሪሕነት፣ ኣብ ኣኼባ ፖሊት ቢሮ ብዝውሰን መሰረት ዝምራሕ፣ መንግስቲ ብሓይሊ ምልዋዋ ዘይፈቅድን ለውጢ ብዘተን ብሰላማውን መገዲ ጥራይ ንምፍታሕ ዝጸዕር ስለ ዝመሰሎምን ዝኣመኑዎን፣ ዝተጋገዩ ኢዮም ዝመስሉ። ኢሳያስ ስልጣኑ ንምሕላው ወላ ምስ ሰይጣን ከም ዝሰርሕ ከይፈለጡ ተጻዊቱሎም። ብሕብረሰባዊነት ዝምራሕ መንግስቲዮ ይብል ከም ዘይነበረ፣ ውሑዳት ኣብ ሓላፍነት ስለ ዘይነበሩ ዝፈልጡዎ ዘይብሎም ሃሱታት ኣኪቡ ተራ ዕልዋ መንግስቲ ኣካይዱ። ንጉጅለ 15 ጨውዮ፣ ዝኸፍኦ ዕሉል ኣጽናቲ ህዝቢ ኮይኑ። ንኣዳለውቲ ናይ ብሕቲ ጋዜጣታታት ቀፊዱዎም። ህዝብና ብጉዳዩ ንምዝታይን ምንቃሕን ተኸፊቱ ዝነበረ ማዕጸ ረጊጡዎ። ናይ ሓበረታ ምርካብን ምንቃሕን ዕድል ህዝብና ክቆጶ ጽዒሩ። ጅግና ወዲ ዓለ፣ ካብ ርሑቕ ተላዒሎ፣ ምስ ታንኩ ፎርቶ ደይቡ፣ እሱራት ይፈትሑ! ቅዋም ይተግበር! ክብል ንደቓይቕ ዘሕለፎ ህጹጽ ጸዋዒት ምስመሓላልፈ ግን፣ ኣብ ውሽጥን ወጻኝን፣ ርእሱ ኣድኒኑ ዝነበረ ህዝቢ፣ ኣንጻር ኢሳያስን ስዓብቲን ምንቅስቓስ ጀሚሩ ብዝሓየለ ይቕጽሎ ከም ዝሎ ዝፍለጥ ኢዮ።

ብዙሓት ኤርትራውያን፣ ህዝብና ብኸመይ ናብዚ ሓደጋ ከም ዝወደቐ ንምፍላጥን ከም ዝጸዕሩን ብብግዜኡ ዝተፈላልዩ ሕቶታት የቕርቡ ከም ዝነበሩን ዘለዉን ዝስሓት ኣይኮነን። ግን ብመረዳእታ ዝተደገፈ መልሲ ዝረኸበ ኣይመስልንን። ካብ ቀዳሞት ምሁራትን ብሱል ናይ ፖለቲካ ትምህርትን ኣብ ትሕቲ ንጉስ ሃይለስላሴ ናይ ሚኒስትርነት መዓርግን ልምድን ዝነበሮም፣ ብላታ ሎረንሶ ታእዛዝን ብላታ ኤፍረም ተወልደመድሕንን ንህዝቢ ኤርትራ ካብ ዘንጸላልዎ ዝነበረ ሓደጋ ንምድሓን ዝጠቐም ሰነዳት ሓዞም ከም ዝነበሩን ከም ዝነበሮም፣ ክቕበሉዎ ዝኸእሉ ኤርትራውያና ስለ ዘይረኸቡ ግን ከም ዝጠፍኦዎ ዝንገር። ሓደ ካብኡ ሰዒቡ ዝቐርብ ኣብ ጉጉል (google.com) ዘሎን ዝደለ ክረኸቦን ከንብቦን ከመሳኸሮን ዝኸእል ብሕጽር ዝበል ዝቐረብ ቅዳሕ ደብዳቤ ንመልከት። ኣብ መርብብ ሓበረታ መስከረም ዶት ነት፣ ንቁሩብ መዓልታት ተለጠፉ ስለ ዝነበረን ብዘይተገልጸ ምክንያት ብቐልጡፍ ዝተሳሕበን ዘንብብኩም ትዝክርዎ ትኾኑ። ህዝቢ ኤርትራ ብዛዕባ ጉዳዩ ብዝምልከት ዘይፈልጡ፣ ብድሕሪ መጋረጃ፣ (behind-the-scenes-berayals) ኣብ መንጎ መንግስቲ ኣመሪካን ንጉስ ሃይለስላሴን ዝተኸየደ ስምምዕ ዝገልጽ፣ ብስሙ ዘይተገልጸ ናይ ሲንክለር ካምፓኒ ሓላፊ፣ ናብ ወጻኢ ጉዳይ ሚኒስቴር ጀምስ ባይርንስ James F. Byrnes ዝተጻሕፈ ደብዳቤን፣ ‘ናይ ኣመሪካ

ወጻኢ ጉዳይ ሚኒስቴር ዝነበረ ዋና አማካሪ ዝነበረ ጆን ፎስተር ደለስ፣ ኤርትራ መስል ርእሰ ውሳኔ ክኸበረላ ዝግባእኻ እንተነበረ ንረብሓ አመሪካ ክንብል ምስ መሓዛና ኢትዮጵያ ክትቁረን ወሲና አለና! ብማለት ዝገጸን ንመልከት።

TESFANEWS September 4, 27, 1945. The Role of Sinclair Oil Corporation in the Eritrean Federation with Ethiopia. For a better understanding of what caused the 30 years war between Eritrea and Ethiopia, it is suffice to revisit the semptember 27, 1945 letter that was written by U.S. Oil and Gas company to James F. Byrnes, the then Secretary of State; The letter states; If we are to procced with our development program in Ethiopia, it is of vital importance that Eritreas should be recognized as an integral part of Ethiopia, as we would have suitable seaport outlet.

Our entire development program will seriously be delayed and affected should Eritrea be under the domination of any other power except Ethiopia. I, therefore, urgently request that your good offices support the demand of Ethiopia with respect to Eritrea%። The U.S point of view was expressed by its then chief of foreign policy adviser, John Foster Dulles who said: From the point of view of justice, the opinions of the Eritrean people must receive consideration. Nevertheless, the strategic interests of the U.S in the Red Sea Basin and considerations of security and world peace make it neccessay the country (Eritrea) be linked with our ally Ethiopia. J.F.D 1952

ልዕል ኢሉ ዝቐረበ ጽሑፍ፣ መንግስቲ አመሪካ ካብ ኡጋደን በንዚን ንምውጻእ ምስ ኢትዮጵያ ስለ ዝተሰማዕናን በንዚን ብውሑስ መገዲ ንወጻኢ ምስዳድ ዝከኣል ከኣ ብወደባት ኤርትራ ክንጥቀም ስለ ዘድልየና፣ ኢትዮጵያ፣ ኤርትራ ኣብ ትሕቲኣ ክትከውን ተቐርቦ ጠልብ መንግስቲ አመሪካ ክድግፍ አለዎ! ብማለት ምጽሓፉዩ ዝገልጽ። ናይ ቃኘው ስተሽን ስምምዕውን ምስኡ ዝተለከመዩ ዝመስል። ህዝብና ኣብ ጉዳይ ጓና ኮይኑ ከም ዝነበረን ከም ሳዕቤኑ ከኣ ዝቐረበ ዝመስል ዝነበረ ናጽነት ካብ ህዝብና ከም ዝረሓቐን፣ ሃገርና ከኣ፣ ህዝባ ንማለቱ ጥራይ ድምጹ ከም ዝሰማዕ ብምግባር፣ ካብ ድላዩ ወጻኢ ብ1952 ብፈደረሽን ምስ ኢትዮጵያ ክትቁረን ከም ዝተወነንዩ ዘረድእ። እዚ ከኣ ውሳኔ ዘይኮነስ፣ ኩዲትካ ቅበር! ኢዩ ክብሃል ዝከኣል።

ጉዳይ ሃገርና አብ ኢድ ጥቕምም ዘቐድሙ ብኣታታት፡ ውልቀ-ሰባትን መንግስታትን ከም ዝነበረ'ዩ ዝሕብር። ሕጂውን ኢሳያስ ካብ ህዝቢ ኤርትራ ተኸዊሉ ምስ ኣዕራብን ምስ ዶ/ር ዓቢይ ናይ ኢትዮጵያ ጠቕላይ ሚኒስቴር ዘካይዶ ዘሎ ሳዕቤኑ ዘይፍለጥ ስምምዕን ዝፍርሞ ዘሎ ውዑላትን ጉዳይ ሃገርና አብ ኢድ ካልኣት ከይወድቕ ዘሰግእ ኢዩ። ነዚ ሚስጢራዊ መናውራታት ተኸታቲሎም፡ ምስ ኣርካናት ዓለም ተራኸቦም ከበርዕኑን፡ ንህዝቦም ከድሕኑን ክመርሑን ዝኸለሉን ለባማትን ምሁራትን ናይ ፖለቲካ ሊቃውንትን ክሳብ ዝውለዱዎ፡ ንሓደጋ ዝተጋለጸ ኮይኑ ከም ዝነበር ዝስሓት ኣይኮነን።

ይቕጽል

ምልኪ ይፍረስ ሕጊ ይንገስ

ምስሉ ተኪኤ

4 ሚይዝያ 2019